

A pak už přicházejí chvíle před komisí: v popředí její tajemník, předseda major Milan Černý je první zprava

V poslední srpnový týden se civilní studenti loučí s prázdninami, avšak některým studujícím středních policejních škol, jež prázdniny neznají, závěrem léta končil školní rok. Ano, první třídy, jež absolvovaly novou roční Základní odbornou přípravu, uzavíraly v posledních srpnových dnech dvanáct měsíců studia závěrečnou zkouškou. Výjimkou nebylo ani devatenáct čerstvých absolventů Střední policejní školy v Jihlavě. Před zraky přísné zkušební komise naposledy předváděli své znalosti a dovednosti. Tréma, jež takové události tradičně provází, byla ovšem tentokrát silnější a zvláště na straně zkoušejících. Prvně se totiž závěrečné zkoušky dělaly nově, všechno tím pádem bylo tak říkajíc poprvé.

V lesích, slabou půlhodinku jízdy za Jihlavou, kousek za Stonařovem, stávala na pasece (a pod ní) malá útulná raketová základna. Když vojáci odloučené palposty začátkem let devadesátých opustili a rakety šly do šrotu, areál pustl – až se ho ujala jihlavská policejní škola. S tím, že si daleko od městského ruchu zřídí detašované pracoviště, kde bude možno pořádat cvičení, jež by ve městě rušila sousedy. A tak se taky stalo. Zvenčí základna Pouště vyhlíží dost stroze, vojenská minulost je stále patrná. Ale uvnitř nabízí hlavní budova dostatek pohodlí, prostoru, a dokonce už i technického vybavení. K praktickému výcviku, školením – i závěrečným zkouškám.

Sem výše zmíněná skupina mladých policistů v posledním srpnovém týdnu časné ráno dorazila. Předtím, v pondělí, si už všichni odbyli náročný závěrečný didaktický test, v úterý čekala praktická část zkoušek desítku z nich, ve středu přišel na řadu zbytek. Ve čtvrtek pak pro úspěšné následovalo slavnostní zakončení studia – a odjezd domů. Ale jen na víkend!

Sluší se totiž připomenout, že školní zkouškou současná základní odborná příprava policistů nekončí. Na dalšího půl roku se mladí policisté rozjedou ze středních policejních škol do jednotlivých krajských školních policejních středisek a na své kmenové útvary, kde jejich

vzdělávání a výcvik dál naplno pokračuje – ovšem s ještě větším důrazem na jeho praktickou část.

● ● ●
Otázky pro praktickou část zkoušek se losují, každý si tahá tu svou z třiceti možných. Přičemž modelové praktické téma v sobě tají ještě dvě podotázky teoretické. Ano, praktickým zvládnutím situace, jež může čekat na policistu v reálu jeho služby, zkouška vůbec nekončí! Pokračuje jako ve službě: zpracováním administrativy, jež se k zákroku pojí, a která i ve skutečnosti tvoří nedílnou (a časově náročnou) součást policistovy denní služby. Na vypracování záznamu má student zhruba čtyřicet minut. A pak se znovu postaví před komisí a musí své skutky v reálu – ale i onu písemnou zprávu – zpětně obhájit...

Předsedy komisí při závěrečných zkouškách jsou tradičně dlouholetí policejní praktici. V jihlavském případě jím byl vedoucí Služby dopravní policie z okresního ředitelství P ČR v Semilech major Milan Čermák. Členy komise – minimálně musí být tříčlenná, v našem případě měla členů pět – byli jihlavští učitelé odborných předmětů. Celý rok dnešní zkoušené učili, teď tedy i oni prožívali horké chvíle. Většinou radost, když to zkoušenému šlo, jindy trochu nervák. Když se třeba projevila tréma a výkon trochu zaskřípal. Vzhledem k tomu, že šlo vlastně o pilotní běh nové základní odborné přípravy, byli tu jako přísedící navíc i další pozorní a zvědaví hosté, členové monitorovacího týmu odboru vzdělávání MV ČR a Policejního prezidia, kteří studium sledovali celých dvanáct měsíců. Koncem letošního roku ho pak vyhodnotí a navrhnou eventuelní úpravy a vylepšení.

● ● ●
Nervy jsou na pochodu, jako u každé zkoušky. Každý výkon před komisí boduje každý z jejích členů podle přesně daných kritérií. Na konci zkoušky se pak dosažené body sečítají, a pokud by studující nedosáhl potřebného limitu, nezbylo by mu než si zkoušku za tři měsíce zopakovat. Až k závěrečným zkouškám dospěje další třída, která nastoupila do školy o kvartál později...

Koloběh vody v přírodě je poměrně znám. Koloběh studujících středních policejních škol je neméně neměnný. Ve čtvrtek dostanou právě ukončivší mladí policisté (a policistky, nezapomeňme: z devatenácti žáků ve třídě byly čtyři) osvědčení a odjedou domů, pochlubit se. V pátek se na ubytovně vygruntuje – a už v pondělí přijede další studijní parta. Tentokrát osmadvacetihlavá...

„Hned v úterý s nimi vyrazíme sem, na Pouště,“ prozrazuje kapitán Dalibor Schrek, který má při zkouškách na starosti technické zabezpečení.

Prostě, aby všechno běželo, jak má, aby všichni přišli včas, kam mají, ale aby se i oběd podával půl hodiny po poledni, a aby další výuka, jež běží v areálu, nerušila zkoušející ani zkoušené. Takže se neodlučuje od vyslačky a pohybuje se základnou zásadně poklusem...

„Vstupní soustředění jsme z časových důvodů museli zkrátit na pouhé dva dny, ale i tak se nám velice osvědčuje,“ vysvětluje. „Lidi se seznámí navzájem a my s nimi. Vždyť spolu budeme celý rok: sice hrozně uteče, ale čítá přesně 1638 vyučovacích hodin...“

Jenže jako všechny přesné součty, i tenhle malinko kulhá: plných 354 vyučovacích hodin proběhne totiž formou integrované výuky, což znamená, že při nich není s žáky jen jeden učitel, ale současně specialisté z několika oborů: třeba pořádkář, právník, psycholog... Někdy až pět kantorů, což znamená zvýšenou časovou zátěž pro pedagogy, ale zlepšený přístup ke studentům.

Novinkou jsou taky pravidelné postupové zkoušky, jimiž studenti během roku ve škole procházejí a jež jsou stále náročnější. Až po ty závěrečné, do nichž se shrne poznání z celé doby studia...

„První didaktický test zhruba po šesti týdnech studia má pětadvacet otázek a je nutno odpovědět minimálně na 36 z nich,“ vysvětluje kapitán Schrek. „Přičemž odpovědi mají čtyři alternativy, z nichž jen jedna je správná. V druhém didaktickém testu, po dalším kvartálu, je už otázek 75 a správně zodpovědět nutno 61 z nich. A navíc přibývá písemný test právní kvalifikace: z pěti trestných činů či přestupků

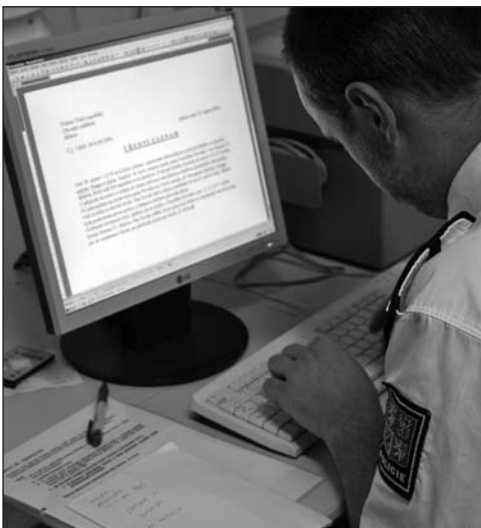
LOUČENÍ NA KONCI LÉTA

lec využil chvíle, kdy si hostinský odskočil, a protože už mu nechtěli nalít, opatřil si další láhev vlastním přičiněním. Ukradl ji tedy... Hospodský se ale ovšem našel a zavolal policii. A teď tedy na místo přichází dvoučlenná hlídka a provádí předpisový zákrok.

Odborná komise její počínání sleduje ostřížím zrakem, přesněji řečeno,

Další závěrečná zkouška se odehrává v pleněru – kontrola vozidla a jeho řidičky

Bez počítačů by to u zkoušek rozhodně nešlo

nutno správně zařadit aspoň tři. Podobný je i test třetí, zatímco čtvrtý, v předvečer závěrečných zkoušek, je už vlastně jejich obdobou či předobrazem. Jenom s tím rozdílem, že namísto komise s předsedou z výkonu služby hodnotí zkoušené naši učitelé. A pak už tedy přijdou zkoušky závěrečné...

Didaktické testy se konají neúprosně, po I. až IV. tématu, naposledy je závěrečný didaktický test. Z čehož je patrné, že studium na střední policejní škole není žádná havaj, ale ostře sledovaných dvanáct měsíců. A studovat se musí fakt průběžně. Sice se tu u zkoušek a testů neznámkuje, hodnocení se pohybuje v kategoriích splnil - nesplnil, ale „vyletět“ lze kdykoli.

A opravák je jen jeden a nutno o něj žádat u ředitele, a ten pak stanoví termín... A vůbec, je to tu dost přísné, shodnou se studující, ale i čerství absolventi.

Hlouček lidí, co mají praktickou část zkoušek před sebou, se zmenšuje, souběžně roste skupinka těch, co už mají trápení za sebou. Nelze je zaměnit: napětí na prvních je víc než patrné, zatímco úspěšní absolventi odložili bleďost a květnatě vypravují všem, kdo jsou ochotni naslouchat, své čerstvé zážitky. Teď už jim prožité chvíle napětí připadají nejednou vzdálené – a už vůbec snad nevědí, proč se jim před komisí klepal hlas i kolena. Ale to přece známe asi všichni z vlastní zkušenosti...

V bývalém bunkru zřídila škola jakous takous učebnu, jež teď zastupuje hostinec páté cenové skupiny. Pár stolků a židlí, kamna. Výchozí situace je jasná a prostá: zízivý opi-

Nejtěžší chvíle studia – teď je třeba své znalosti zúročit a „prodat“

Interiér hospody je jen improvizovaný, ale příběh, jenž se v ní odehrává, jako ze života...

sleduje jejího velitele, neboť zkoušen je on. Parták mu jen coby značkař přihrává, a na řadu přijde později.

Mladý muž v uniformě hovoří jasně a zřetelně, zatímco oslovený „opilce“ snaživě blábolí: odmítá se prokázat, jméno prozrazuje jen křestní. A když mu policista oznámí, že bude předveden na oddělení, protestuje. A tak zákrok pokračuje, mladý kořala je zvednut a prohlédán. Doklady nemá, klade odpor – je tedy poučen, že dostane i pouta. S přesným citátem paragrafu, jenž takový postup umožňuje. Staniž se, hlídka odvádí zkrátkeho provinilce k vozu, s komisí stále v patách. Před „hospodou“ se ještě velitel vyslačkou ohlásí operačnímu a sdělí mu, jak zákrok proběhl: jak by to měl udělat i ve službě...

A tím končí vlastní modelová situace, zkoušený mladík odchází k počítači, aby svou „kauzu“ administrativně zpracoval. S protokolem se pak vrátí před pěticí komisařů a své činy bude muset ještě ústně obhájit...

Podobných situací je pro zkoušené přípravekno třicet, losují se. Na jednoho připadá zhruba hodina, během níž si jeho znalosti komise

důkladně proklepne. Zatím vypadá spokojeně...

Zatím zjevně uspěli všichni – a optimismus tedy vládne. Každý z členů komise však udílí své body, které se nakonec sčítají, přičemž minimum nutné k absolutoriu je nastaveno dost vysoko. A je neúprosné! Pokud ho někdo nedocílí, další šanci sice dostane, ale až za tři měsíce.

Ale ti, co zatím zkouškou prošli a postávají teď před vchodem budovy, evidentně reparát dělat nebudou. Jejich úsměvy září do daleka a kolegové, kteří mají zkoušku dosud před sebou, jim očividně závidí. Navíc začíná padat studený podzimní déšť, co na tom, že je teprve konec srpna: Vysočina dovede být nevládná, když chce, a dneska se jí tedy zachtělo!

Další ze studentů zatím v teple a suchu u počítače zpracovává administrativu svého předchozího zákroku. Vyroloval si zásah u případu domácího násilí. Ošemetná záležitost, vzhledem ke zpřísnění zákona od ledna příštího roku bude však tohle pro hlídky z obvodů asi mnohem častější případ než doposud...

Dopravní hlídka má zatím na prostranství před budovou úkol zastavit osobní auto, zkontrolovat jeho řidičku i vozidlo samé včetně nákladu – a provést veškeré náležitosti s tím spojené. Přičemž dokonalost vystupování a přísné dodržování všech předpisů zkouše sleduje přísným okem. Uniformovaný hlouček musí tedy hezky na déšť a jde se solidárně, bez deštníků. Policista ve službě ho přece taky s sebou do služby nenosí, jak by to vypadalo?

Během dvanácti měsíců vyučování se studenti ve škole „vyučí“ ve 206 kompetencích. Přičemž pojem kompetence představuje očekávanou služební činnost, založenou na znalostech, dovednostech a postojích policisty – ať už v řadách policie pořádkové, nebo dopravní. Výuka pro obě specializace se spojila v jedinou, neboť převládl názor, že dopravní policista nikdy nemůže vědět, kdy bude postaven před nutnost zaskočit v roli pořádkáře, a naopak, inspektor obvodního oddělení se s povinnostmi dopraváka setkává skoro běžně. Ať už při menších nehodách, zajišťování místa havárie či při řešení problematických situací, k nimž se dostane nezřídkka jako první. Speciální základní odborná příprava tak zůstává zachována jen v případech nastávajících příslušníků Služby cizinecké a pohraniční policie, na niž se plně zaměřila škola v Holešově. Ale o ní někdy přistě...

Prší jen leje, v lese za základnou cvičí třída, kterou závěrečné zkoušky čekají až za tři měsíce. Těm je hej, zní obecný názor těch, kteří to mají za pár.

Nezanebatelný problém plyne z faktu, že k policii dnes nastupují mladí lidé, kteří neprošli vojnou. Španělskou vesnicí je pro ně nejen zbraň, ale neznají ani pořadové vystupování, nedovedou se chovat v uniformě, mnohdy nemají ponětí o hodnostech a nevědí, jak se chovat k nadřízenému. Jistý základ dostanou během úvodních dvou tří týdnů ve školních policejních střediscích, jež začala – podle svých možností a představ – pořádat jakýsi předškolní „minipříjmač“. Pořadovka se pak dál trochu cvičí i ve škole, ale času je málo a vyučovací hodiny přesně spočítané. Viz výše... Ale to jsou starosti spíš pro učitele.

Čerstvé absolventy, kteří si na schodech sdělují zážitky od zkoušky, rozhodně netrápí. Dnes mají svůj velký den – a ještě větší je čeká zítra! Slavnost v kapli, jak se z tradice říká školní jihlavské slavnostní aule – a pak tradá! Škola končí, začíná život!

**Jan J. VANĚK
Foto Jiří NOVÁK**